

Викривачі за новим законом про запобігання корупції

Проблему корупції неможливо подолати виключно зусиллями представників влади, адже є інша частина суспільства, яка покійно дає хабарі і замовчує цей факт. Існує думка, що активна взаємодія влади і суспільства може дати позитивні результати у сфері боротьби з корупцією. Відомо, що докази у справах про корупційні правопорушення часто надаються «інформаторами».

Практика європейських країн у боротьбі з корупцією, як зазначено на сайті Transparency International (<https://ti-ukraine.org/infographics/zahyst-vykryvachiv-za-novym-zakonom-pro-zapobihannya-koruptsiji/>), показала, що співпраця з «інформаторами» та забезпечення їх захисту є одним із важливих аспектів антикорупційної політики держави. Йдеться не про «таємних агентів», що є співробітниками правоохоронних органів, та не про співробітників служб внутрішньої безпеки, а про всіх свідомих державних службовців, яким стало відомо про факти корупції.

Однією з 25 вимог GRECO до України було ухвалити чіткі правила для всіх службовців публічної сфери щодо інформування про підозри у вчиненні корупційних діянь та запровадити захист від негативних наслідків осіб, які добросовісно інформують про такі випадки (захист інформаторів). Адже посадовці, які добровільно повідомляють керівництву про ймовірне корупційне діяння (інформатори), не мають спеціального захисту за законом. Такий захист є ключовим для перетворення обов'язку звітувати із порожнього поняття в наповнене змістом, і має бути створений.

В Україні зроблено перші кроки щодо впровадження поняття «викривача» та його захисту державою.

Так, Законом України «Про запобігання корупції», зокрема його статтею 53 передбачено захист прав викривачів. Закон трактує поняття викривача, як особи, яка надає допомогу в запобіганні і протидії корупції. А також зазначає, що такі особи перебувають під захистом держави та інформація про викривача може бути розголошена лише за його згодою, крім випадків встановлених законом.

Повідомлення про порушення вимог цього Закону може бути здійснено працівником відповідного органу без зазначення авторства, тобто анонімно. Відповідне повідомлення підлягає розгляду за умови, якщо наведена в ньому інформація стосується конкретної особи та містить фактичні дані, які можуть бути перевірені.

Тобто, Закон чітко вказує, що посадові і службові особи державних органів у разі виявлення корупційного або пов'язаного з корупцією правопорушення чи одержання інформації про вчинення такого правопорушення працівниками відповідних державних органів зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції.

З метою виконання вимог статті 53 Закону України «Про запобігання корупції», Методичних рекомендацій щодо організації роботи із повідомленнями про корупцію, внесеними викривачами, затверджених рішенням Національного агентства від 06.07.2017 №286 та Методичних рекомендацій щодо діяльності уповноважених підрозділів (уповноважених

осіб) з питань запобігання та виявлення корупції, затверджених рішенням Національного агентства від 13.07.2017 № 317 Головним управлінням Держгеокадастру у Хмельницькій області здійснено ряд заходів для повідомлення працівниками Головного управління Держгеокадастру у Хмельницькій області про порушення вимог закону України «Про запобігання корупції», зокрема: на офіційному веб-сайті розміщено окрему рубрику «Повідомлення про корупцію», в якій зазначено ПІП керівника сектору запобігання та виявлення корупції Головного управління, номер телефону та електронну адресу сектору, на яку надсилати повідомлення про корупцію, в приймальні Головного управління розміщено скриньку для кореспонденції «Повідомлення про корупцію» та на інформаційних стендах розміщено інформацію про «канали» для надання повідомлень про корупцію.